

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ศิริณี ราชล่ำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ศิริราณี ราชลัม

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

PARTICIPATIVE ACADEMIC ADMINISTRATION OF TEACHERS OF MAE YAO-DOI HANG
SCHOOL GROUP UNDER CHIANG RAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮ้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ของ ศิราณี ราชลำ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ศิราณี ราชลำ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. ณัฐวุฒิ สัทโส
คำสำคัญ:	งานวิชาการ, การบริหารงานวิชาการ, การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.893 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t (t-test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Title: PARTICIPATIVE ACADEMIC ADMINISTRATION OF TEACHERS OF MAE YAO-DOI HANG SCHOOL GROUP UNDER CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Sirani Ratchalam, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Dr. Natthawut Sabphaso

Keywords: Academic, Academic Administration, Participative Academic Administration

ABSTRACT

This research purpose was to 1) study participatory academic management of teachers in Mae Yao-Doi Hang School Group under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 2) compare participatory academic administration of teachers in Mae Yao-Doi Hang School group under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, classified by educational background and work experience, The research sample were 113 teachers in Mae Yao-Doi Hang School group under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 The instrument used was a rating scale questionnaire with a reliability of 0.893 Statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, independent t-test (t-test), one-way analysis of variance, one-way ANOVA, and comparison of pairwise differences by LSD (Least Significant Difference) The results showed that 1) Teachers in Mae Yao-Doi Hang School group Under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, their opinions about the participatory academic administration were generally at a high level including the development of learning process Educational measurement and evaluation Development of learning resources and the development of educational institutions 2) Comparison of participatory academic administration of teachers in Mae Yao-Doi Hang School group, Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, Classified by educational qualifications, it was found that the teachers of the Mae Yao-Doi Hang School group teachers have opinions about overall participatory academic administration there was no different classified by work experience Overall, there was a statistically significant difference at 0.05

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ฉบับนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร ตลอดจนเห็นความสำคัญให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่งจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จและคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำสนับสนุน และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และให้ความเมตตาช่วยเหลือทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จจนราบเทาทุกวันนี้

ศิริภาณี ราชลำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารงานวิชาการ	11
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม.....	41
การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	46
ขอบข่าย และภารกิจการบริหารของสถานศึกษา	48
ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงราย เขต 1.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51

กรอบแนวคิดการวิจัย	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ วุฒิมัธยมศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	69
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูกลุ่ม โรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.....	70
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบ มีส่วนร่วมของครู กลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิมัธยมศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	78
บทที่ 5 บทสรุป.....	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	100
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	101
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	102

ภาคผนวก ง การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม 107

ประวัติผู้วิจัย 114

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการของครู	22
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ในภาพรวม	71
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	72
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	73
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลทาง	75
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	76
ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียน แม่ ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา (n = 113)	78
ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียน แม่ ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน (n = 113)	79

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว- ดอยฮาง จำแนกตาม
 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....80

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว- ดอยฮาง จำแนกตาม
 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....80

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว- ดอยฮาง จำแนกตาม
 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน..... 81

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว- ดอยฮาง จำแนกตาม
 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน..... 81

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	61
-----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติไว้ใน มาตรา 54 วรรคสอง คือ เด็กทุกคนต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมตามความต้องการทางศักยภาพของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรม ให้เป็นคนดี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีวินัย มีจิตอาสา มีความสามารถในด้านที่ตนเองถนัด มีความรับผิดชอบ โดยกำหนดให้รัฐมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกัน บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 เพื่อให้ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 6 เมษายน 2560, หน้า 14)

การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นภารกิจหลักด้านการพัฒนาคนสู่สังคมในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ระบุถึงโอกาสทางการศึกษาที่ทุกคนต้องได้รับอย่างเสมอภาค พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ นำคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ สามารถนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาการศึกษาและบริบทเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ตอบโจทย์ความเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตที่เกิดขึ้นในระยะ 20 ปีข้างหน้า พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้เกิดการเรียนรู้ โดยกำหนดประเด็นการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะคือ ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564–2565 ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษาอย่างสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญตามความสำคัญเร่งด่วน สามารถดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างโอกาสและ

ความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการสร้างระบบ การผลิตพัฒนาครูที่มีคุณภาพ จึงมีนโยบายให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ฟังตนเองได้ มีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะจำเป็นของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างครบถ้วน รวมถึงพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน มีทักษะ การปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ ได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมนั้นต้องอาศัยกระบวนการ จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาจะช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย มีทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล ดังนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2565 ต้องการให้สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย ทันการ เปลี่ยนแปลงของโลกโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ มีคุณลักษณะ ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม นำผลลัพธ์ทางการศึกษาให้เกิดกับผู้เรียนโดยการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การปรับระบบการประเมินผล การศึกษาการประกันคุณภาพให้ทันสมัย ตอบสนองผลลัพธ์ทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ (ตรีสุข เทียนทอง, 2565, สืบออนไลน์)

การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เปรียบประดุจเครื่องมือในการ พัฒนาคุณภาพของคน หากสังคมหรือประเทศใดประชาชนโดยเฉลี่ยมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สังคมหรือประเทศนั้นจะด้อยการพัฒนามากว่าสังคมหรือประเทศที่ประชาชนโดยเฉลี่ย มีการศึกษาอยู่ในระดับสูง การปฏิรูปการศึกษาขับเคลื่อนไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี ดำรงอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ให้จัดกระบวนการจัด การศึกษาอย่างหลากหลาย กระจายอำนาจสู่หน่วยงานการศึกษาต้นสังกัด บัญญัติไว้ใน มาตรา 39 กำหนดให้อำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพตามเป้าประสงค์ มุ่งจัดการศึกษาให้โรงเรียนเป็นเลิศด้านคุณภาพการเรียน การสอน ผู้เรียนเกิดการพัฒนา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากล กำหนด แผนนโยบายสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

กฎกระทรวงได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกระจายอำนาจการบริหาร พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจในมาตรา 5 และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษาไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนั้น สถานศึกษาจึงมี หน้าที่หลักในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมงานดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายของ การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพ สร้างคนให้เป็นคนดี มีความสุข ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม มีทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของชีวิตตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข คำนึงถึงประโยชน์ด้านการศึกษา ที่เกิดแก่ผู้เรียน สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับหรือมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การบริหารจัดการงานวิชาการที่เป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพราะงาน วิชาการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการจัด การเรียน การสอน การพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสนใจของผู้เรียนและการวัด ประเมินผล ตรงตามสภาพความเป็นจริง เน้นทักษะกระบวนการที่วัดได้ ส่วนงานด้านงบประมาณ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป เป็นองค์ประกอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำครูในการขับเคลื่อน วางแผนงานวิชาการเป็นอันดับแรก ส่งเสริม กระตุ้น แนะนำ สร้างความปรองดองสามัคคีให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างเป็นมิตร ให้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจแก่ครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของหลักสูตร เพื่อประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า งานวิชาการ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภทที่มีอิทธิพลต่อการ จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้กิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยง หัวใจ ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2562-2565) จังหวัดเชียงราย กำหนดไว้ในแผน ปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2565 ระบุว่า ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดเชียงราย ต้องจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษา ของแต่ละประเภทสถานศึกษา มีนโยบายให้ส่งเสริมจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการ

ของผู้เรียนเต็มศักยภาพของบุคคลจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านภาษา จัดการศึกษา อาชีพมีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงราย และกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรม ประเพณีล้านนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดการศึกษาภายใต้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและยั่งยืนโดยมี วิสัยทัศน์ คือ เชียงรายเมืองแห่งคุณภาพการศึกษา พัฒนาสู่สากลบนพื้นฐานวัฒนธรรมล้านนา มวลประชาอยู่เย็นเป็นสุข ส่งเสริมให้ทุกช่วงวัยตระหนักรู้และเกิดความรักในสถาบันหลัก ของตนเอง ปรองดองด้วยระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้คนในเขตพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษา อย่างเหมาะสม ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา หน่วยงานการศึกษามีคุณภาพ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต ให้มีคุณลักษณะพื้นฐานและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2565, ลีออนไลน์)

ปัจจุบันมีการยอมรับกระบวนการมีส่วนร่วม โดยได้รับแนวคิดมาจากการบริหาร เชิงมนุษยสัมพันธ์และการบริหารเชิงพฤติกรรมของแมรี พาร์คเกอร์ โพลเลต เขียนขึ้นสำหรับ ผู้บริหารเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรด้วยวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ แนวคิดนี้ ได้รับการสนับสนุนจากเอลตัน เมโย และเอฟ.เจ. โรธลิสเบอร์เกอร์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารองค์กรอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนด้วยแนวคิดที่ว่า การเปิด โอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในองค์กร จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตรส่งผลให้การดำเนินงานภายในองค์กร มีคุณภาพตามเป้าหมาย (รัตนรัฐาภรณ์ ธนโชติสุขสบาย, 2557, หน้า 21)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงาน ในสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนา หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผล ควรอย่างยิ่ง ในการมุ่งเน้นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน งานวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการให้มีคุณภาพอยู่เสมอ ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องวางแผนงาน ติดตามสื่อสาร ประสานงาน ควบคุม บังคับบัญชา สั่งการ มอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาเกิด

คุณภาพ ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม จึงเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่ สถานศึกษา และเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำองค์กรให้เกิดคุณภาพแห่งความสำเร็จ (ณัฐพงศ์ จันทนะศิริ และบุญฤทธิ์ บุญมา, 2559, หน้า 24-27)

โรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง บริหารจัดการศึกษาภายใต้การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่าในปีงบประมาณ 2565 ยังขาดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารงานในสถานศึกษา ยังเกิดปัญหาและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน เนื่องจากนักเรียนบางส่วนเป็นเด็กต่างด้าว มีหลากหลายชาติพันธุ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET และ NT ที่ลดลง จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องปรับวิธีการบริหารงานภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่ต้องส่งเสริมความร่วมมือกันให้ครูมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2565, สือออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง เพื่อให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร ตลอดจนเห็นความสำคัญให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกัน
2. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 155 คน

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 113 คน ตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามวุฒิการศึกษาเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู กลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครู ทั้งหมด 15 แหล่ง

โดยศึกษาเอกสารงานวิจัย ได้แก่ เนตรนภา ภูสำเภา (2560), ปารีชาติ สุนทร (2560), สุทธิศรี คำมะโน (2560), ไกรษร ลุ่มหล้า (2561), ชอผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561),

บรรชา ใจกล้า (2561, สื่อออนไลน์), เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561), อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564), ปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), วิชิตา แยมศรี และพัชรา เดชโฮม (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564), สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565)

ผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกันเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาและการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครุ นั้น มีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาอยู่หลายประเด็น เกณฑ์ที่ใช้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู ที่มีความถี่ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป

ดังนั้น ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและนำมากำหนดให้มีความเหมาะสมตามหัวข้อที่สนใจศึกษา และเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้โดยมีงานวิจัยสนับสนุน ได้จำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 3. ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
 4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (ตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของงานวิชาการ หน้า 23)

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 วุฒิการศึกษา ได้แก่

- 1) ระดับปริญญาตรี
- 2) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

4.1.2 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ได้แก่

- 1) ตั้งแต่ 1-5 ปี
- 2) 6-10 ปี
- 3) 11 ปีขึ้นไป

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองราย เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

4.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.2.3 ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

4.2.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

5. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 จำนวน 11 แห่ง ได้แก่

5.1 โรงเรียนแม่ยาววิทยา

5.2 โรงเรียนบ้านห้วยแม่ซ้าย

5.3 โรงเรียนบ้านห้วยชม

5.4 โรงเรียนบ้านทุ่งหลวง

5.5 โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว

5.6 โรงเรียนบ้านรวมมิตร

5.7 โรงเรียนผาขวางวิทยา

5.8 โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน

5.9 โรงเรียนบ้านดอยสูง

5.10 โรงเรียนบ้านโป่งน้ำคำ

5.11 โรงเรียนบ้านผาเสริฐ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูด้านการคิด การตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาทางด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การร่วมมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาโดยเน้นทักษะกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงสำหรับผู้เรียนมากกว่าเน้นประเมินด้านผลการเรียน เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของสถานศึกษา รวมถึงร่วมกันพัฒนาและบริหารจัดการคุณภาพทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน นำผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพเกิดแก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืนโดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการเตรียมความพร้อมการปรับปรุงหลักสูตรบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบ

ของหลักสูตรการวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรให้เกิดความเหมาะสมต่อบริบทของสถานศึกษา โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร สรุปผลและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อนำมาพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน ตัดสินใจ เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้คุณภาพเกิดแก่สถานศึกษาและนักเรียนเป็นสำคัญ บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. มีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดชั้นเรียนการวางแผนจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียนให้ครบตามจำนวนอย่างเหมาะสมต่อผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา จัดกิจกรรมซ่อมเสริมวางแผนการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนและหนังสือเรียน ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูได้ร่วมมือกันในการวางแผน ตัดสินใจ ส่งเสริมทักษะกระบวนการให้แก่ผู้เรียน เน้นทักษะการคิดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสนใจ ความถนัดของช่วงวัยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย เป็นคนเก่ง คนดี ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. มีส่วนร่วมด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบสำคัญช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันพัฒนาและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนตามสภาพจริง เน้นทักษะที่เกิดจากผู้เรียนมากกว่าเน้นตัดสินผลการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้ถึงจุดหมายปลายทางตามหลักสูตรเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนนำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดที่ควรพัฒนา โดยเชื่อว่าถ้าครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ตัดสินใจวางแผนการดำเนินการวัดประเมินผลทางการศึกษาจะทำให้งานวิชาการด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนดีขึ้น มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้านสังกัด

4. มีส่วนร่วมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถอย่าง

ต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันบริหารจัดการ วางแผนพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและสนับสนุนการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างหลากหลายและมีความสุข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง นำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปพัฒนาบุคลากรและเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวม สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 หลักการการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - 2.2 แนวคิดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - 2.3 องค์ประกอบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
3. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
 - 3.2 แนวคิดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
4. ขอบข่าย และภารกิจการบริหารของสถานศึกษา
5. ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารงานวิชาการ

องค์การ อินทร์มพรรย์ (2539, หน้า 161) กล่าวว่า งานวิชาการในสถานศึกษา คือ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของนักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถพอที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพได้มีความสุขความพอใจ ตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่

อุทัย บุญประเสริฐ (2560, หน้า 25-26) กล่าวถึงงานวิชาการว่า ไม่ได้หมายถึงแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือผลการสอบแข่งขันและผลการเข้าศึกษาต่อเท่านั้น แต่ยังหมายถึงบรรยากาศของการเรียนรู้ โอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาของเด็ก การส่งเสริมสนับสนุนชักนำให้เด็กได้มีประสบการณ์ ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคนให้สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ

รุ่ง ลอยเลิศ (2542, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่า งานวิชาการ หมายถึง งานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 16) กล่าวถึงความหมายของงานวิชาการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กระบวนการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตามความเหมาะสม

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 2) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการดำเนินงานที่ระบุถึง เป้าหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะต่าง ๆ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่เป้าประสงค์ ของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่ขับเคลื่อนสถานศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น จัดการศึกษาให้มีคุณภาพขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น เป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการบริหารสถานศึกษา เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียน สะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหาร และมาตรฐานสถานศึกษา ตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน

ช่อธีร์ตา เกสทอง (2551, หน้า 11) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

ศิริกุล นามศิริ (2552, หน้า 45) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน โดยการนำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและนอกโรงเรียน

ประยูร เจริญสุข (2553, หน้า 6) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่โรงเรียนจัดขึ้น มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรร่วมกันจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมการพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับตัวชีวิตที่ระบุมไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

สัมมา รณิธย์ (2560) กล่าวถึง ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่าเป็นกระบวนการ ปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานด้านการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน การพัฒนาการวัดประเมินผล เน้นทักษะการปฏิบัติและลงมือทำหรือการดำเนินกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างในสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย ทำให้การเรียน การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ความสำคัญการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ต้องให้ความสำคัญและพัฒนาดตนเองให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ ดังนี้

ศิริกุล นามศิริ (2552, หน้า 47) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี งานวิชาการหรืองานที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวคือ พัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ด้านความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ดำรงชีพอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 23) กล่าวว่า งานวิชาการ งานหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ที่เป็นตัวช่วยในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ มุ่งส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสมบูรณ์

กาญจน์ เรืองมนตรี (2559, หน้า 4) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้ งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น

กัมพล ชันทะวงษ์ (2555, หน้า 23) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียน เพราะคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและเทียบโอนผล การศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาจะเด่นชัด หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุด ผู้บริหารต้องเอาใจใส่ ตระหนักในภารกิจ รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า

หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการพัฒนาคุณภาพ

เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

หลักการมีส่วนร่วม

การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนา มาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคน ได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัย ความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

หลักความเป็นวิชาการ

หมายถึง เนื้อหาที่นำมาพัฒนาวิชาการ ประกอบด้วย หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล การนิเทศการศึกษาและการวิจัย

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการผู้บริหารต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุดนำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกัน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการตอบสนองต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีขอบข่ายที่กว้างและครอบคลุม ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนมีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 การวางแผนปฏิบัติงานวิชาการ โดยการประชุมจัดทำปฏิทินดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามภาระและหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวัน หรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เพื่อกำหนดวิชา และเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แน่นอนชัดเจน

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน คำนึงถึงความพร้อมของครู และความต้องการของผู้เรียน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นสื่อประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน การส่งเสริมการจัดหลักสูตรและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การศึกษาของนักเรียน นักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้นส่วนมากมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสอดคล้องและคล้ายคลึงกันสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ประเด็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

เชิงราย เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลทางการศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

Taba (1962) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ดีขึ้น วางแผน กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาวิชา วางแผนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์อันใหม่ที่กำหนดไว้

Good (1973) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสม กับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

Saylor, Alexander, and Lewis (1981) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายถึงการสร้างเอกสารอื่น ๆ สำหรับนักเรียนด้วย

สังต์ อุทรานันท์ (2560) มีความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วย การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นกระบวนการอันหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สามารถอธิบาย สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการเตรียมความพร้อม การปรับปรุงหลักสูตรบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร การวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรให้เกิดความเหมาะสมต่อบริบทของสถานศึกษา โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร สรุปผลและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อนำมาพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันวางแผน ตัดสินใจ เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันดำเนินการประเมินผล

ตามสภาพจริง เพื่อให้คุณภาพเกิดแก่สถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เด็กจะได้รับ การพัฒนาตามกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มในห้องเรียนจากการแนะนำของครู การเรียนรู้ของเด็กจะสัมฤทธิ์ผลตามการสอนได้เหมาะสมเพียงใดนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 ว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยการบูรณาการสาระอื่น ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจได้เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกอย่างไม่จำกัด ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะชีวิต มีความสามารถตามความต้องการพื้นฐาน อย่างเหมาะสมตรงตามศักยภาพของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้สรุปถึง การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สมรรถนะของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด สมรรถนะของมนุษย์มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ตั้งแต่แรกเกิดมีความต้องการที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ให้บรรลุได้ มนุษย์ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติและสิ่งรอบตัว

2. มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ต้องอาศัยสมองและระบบประสาทสัมผัส ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้

3. กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง จิตใจ มือ และสุขภาพองค์รวม

4. จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมต่อความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

5. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความสามารถด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ

7. ผู้สอนควรลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ให้ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง เรียนรู้ความจริงในตัวเองและความจริงในสิ่งแวดล้อม จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

8) กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง

9) ครูผู้สอนควรทำหน้าที่เตรียมการจัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา วางแนวทางจัดกิจกรรม และประเมินผล

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2560) ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เหมาะสมต่อความถนัดและความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ฝึกทักษะการคิดและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามความเหมาะสม

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นต้นแบบให้กับสถาบันอื่น

ดังนั้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดชั้นเรียน การวางแผนจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียนให้ครบตามจำนวนอย่างเหมาะสมต่อผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา จัดกิจกรรมซ่อมเสริม วางแผนการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนและหนังสือเรียน ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูได้ร่วมมือกันในการวางแผน ตัดสินใจ ส่งเสริมทักษะกระบวนการให้แก่ผู้เรียน เน้นทักษะการคิดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสนใจ ความถนัดของช่วงวัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย เป็นคนเก่ง คนดี ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การวัดและประเมินผลทางการศึกษา

เป็นส่วนหนึ่งของการสอน และเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะแสวงหาแนวทางให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องรู้ความสามารถของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยอาศัยกระบวนการของการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ดังนั้น เมื่อการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลจึงต้องปรับเปลี่ยนไปให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน

ดังนั้น การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบสำคัญช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา และครูร่วมกันพัฒนาและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนตามสภาพจริง เน้นทักษะที่เกิดจากผู้เรียนมากกว่าเน้นตัดสินผลการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้ถึง

จุดหมายปลายทางตามหลักสูตรเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนนำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดที่ควรพัฒนา โดยเชื่อว่าถ้าครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ตัดสินใจวางแผนการดำเนินการวัดประเมินผลทางการศึกษา จะทำให้งานวิชาการด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนดีขึ้น มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1. การจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. จัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน
3. จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันบริหารจัดการ วางแผนพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและสนับสนุนการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างหลากหลายและมีความสุข

จากการศึกษาความหมาย หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวิชาการซึ่งได้จากแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นหลักของงานวิชาการได้จำนวน 4 ด้าน ต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู กลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยยึดตามโครงสร้างการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูทั้งหมด 15 แห่ง ได้แก่

เนตรนภา ภูสำเภา (2560), ปาริชาติ สุนทร (2560), สุทธิศรี คำมะโน (2560), ไกรสร สุษหล่า (2561), ช่อพกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561), บรรชา ใจกล้า (2561), เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561), อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564), ปริญญา ภรณ์ เมืองพิล (2564), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), วิชิตา แยมศรี (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564), สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565) รายละเอียดตารางการสังเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการของครู

ผู้วิจัยศึกษา เกี่ยวกับ องค์ประกอบ งานวิชาการ	เนตรนภา ภูสำเภา (2560)	ปาริชาติ สุนทร (2560)	สุทธิศรี คำมะโน (2560)	ไกรสร สุษหล่า (2561)	ช่อพกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561)	บรรชา ใจกล้า (2561)	เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561)	อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2561)	มณีรัตน์ ขอนทอง (2561)	ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564)	ปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564)	วัชรภรณ์ คำหล้า (2564)	วิชิตา แยมศรี (2564)	สุพนิดา ทับทิมใส (2564)	สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565)	ความถี่
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		14
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14
3. ด้านการวัดและ ประเมินผลทาง การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	14
4. ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้		✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	10
5. ด้านการพัฒนา ระบบการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา		✓		✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓		7
6. ด้านสื่อการเรียน การสอน	✓		✓		✓	✓			✓		✓			✓	✓	8
7. ด้านการนิเทศ การศึกษา		✓				✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	8

จากการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู มีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาอยู่หลายประเด็น เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีความถี่ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป

ดังนั้น ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและนำมากำหนดให้มีความเหมาะสมตามหัวข้อและเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้โดยมีงานวิจัยสนับสนุน ได้ตัวแปรจำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 14 แห่ง คือ เนตรนภา ภูลำภา (2560), ปารีชาติ สุนทร (2560), สุทธิศรี คำมะโน (2560), ไกรสร สุธงษา (2561), ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561), บรรชา ใจกล้า (2561), เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561), อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564), ปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), วิชิตา แยมศรี (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564)

2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ จำนวน 14 แห่ง คือ เนตรนภา ภูลำภา (2560), ปารีชาติ สุนทร (2560), ไกรสร สุธงษา (2561), ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561), บรรชา ใจกล้า (2561), เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561), อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564), ปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), วิชิตา แยมศรี (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564), สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565)

3. ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 14 แห่ง คือ เนตรนภา ภูลำภา (2560), ปารีชาติ สุนทร (2560), สุทธิศรี คำมะโน (2560), ไกรสร สุธงษา (2561), ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561), บรรชา ใจกล้า (2561), เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561), อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564), ปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564), สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565)

4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 แห่ง คือ ปารีชาติ สุนทร (2560), สุทธิศรี คำมะโน (2560), ไกรสร สุธงษา (2561), บรรชา ใจกล้า (2561), อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561), มณีรัตน์ ขอนทอง (2561), วัชรภรณ์ คำหล้า (2564), วิชิตา แยมศรี (2564), สุพนิดา ทับทิมใส (2564), สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น (2565)

ผู้วิจัยอธิบายความหมายในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สังัด อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Development มีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1.1 การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น

1.2 การทำให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้นกับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สามารถอธิบาย สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการเตรียมความพร้อม การปรับปรุงหลักสูตรบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร การวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรให้เกิดความเหมาะสมต่อบริบทของสถานศึกษา โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร สรุปผลและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อนำมาพัฒนาให้หลักสูตร มีคุณภาพโดย การมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน ตัดสินใจ เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันดำเนินการ ประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้คุณภาพเกิดแก่สถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต ของมนุษย์ทุกคน เนื่องด้วยการเรียนรู้ทำให้มนุษย์ได้รับประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายนอกและภายในระบบโรงเรียนเป็นกิจกรรมและกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมช่วงเวลายาวนานตลอดชีวิตของบุคคลทุกเพศทุกวัย การเรียนรู้ที่ได้รับของผู้เรียนในแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์เรียนรู้และความสามารถที่แตกต่างกัน

การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ และความรู้จะฝังแน่นอยู่ในสมองของผู้เรียนเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เด็กจะได้รับการพัฒนาตามกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มในห้องเรียนจากการแนะนำของครู การเรียนรู้ของเด็กจะสัมฤทธิ์ผลตามการสอนได้เหมาะสมเพียงใดนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) กล่าวว่า ภารกิจการบริหารงานวิชาการประการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ ด้วยตนเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแท้จริง และยังคงกล่าวถึงแนวปฏิบัติการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและ ใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปฏิบัติคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
3. จัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกัน แบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ทิตนา แคมมณี (2555) ได้สรุปถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิด ได้รวบรวมความรู้และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา คือ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ทำทลายความคิดของผู้เรียนสามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว เกิดความสนุกที่จะคิด

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง

มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมและการพัฒนาครู และการวัดและประเมินผล

สุคนธา ดิษฐสุนนท์ (2558) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

หนูแปง ปะกัระคะ (2559) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

Hoy and Miskel (2008) กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้มาจากการใช้เทคนิคในการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นไปที่ความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลทางด้านความรู้ และพฤติกรรม เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและไม่มีคำอธิบายไหนอธิบายได้ดี โดยในความเป็นจริงความแตกต่างทางด้านทฤษฎีการเรียนรู้ได้เสนอคำจำกัดความไม่มาก ไม่น้อยขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการอธิบายนั้น ๆ มุ่งเน้นไปที่ทฤษฎีทั่วไปของการเรียนรู้ 3 ประการ ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเป็นการเรียนรู้ เน้นทางด้าน การสังเกตการณ์ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม ทักษะ และความเป็นอยู่
2. ทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้เป็นการเน้น ทางด้านความคิดภายในกิจกรรม คือ การคิดการจดจำ การสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการก่อตัวเป็นรูปเป็นร่าง เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความสนใจเกี่ยวกับในตัวบุคคล ต่อความหมายในเหตุการณ์ต่าง ๆ และกิจกรรมการเรียนรู้เป็นก่อร่างของความรู้

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดชั้นเรียน การวางแผนจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียนให้ครบตามจำนวนอย่างเหมาะสมต่อผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา จัดกิจกรรมซ่อมเสริมวางแผน การจัดทำเอกสารประกอบการเรียน จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนและหนังสือเรียน ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูได้ร่วมมือกันในการวางแผน ตัดสินใจ ส่งเสริมทักษะกระบวนการ ให้แก่ผู้เรียน เน้นทักษะการคิดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสนใจ ความถนัดของช่วงวัยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย เป็นคนเก่ง คนดี ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การวัดและประเมินผลทางการศึกษาเป็นกระบวนการตรวจสอบ ผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบและคำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ร่างระเบียบว่าด้วย

การประเมินผลการเรียน นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นชอบ ผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการให้เป็นไปตามระเบียบ

2. การวัดและประเมินผลต้องครบทั้ง 8 สาระ สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เป็นผู้พิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) สอนและตัดสินผลการเรียนรายปีให้ครบ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะมีการวัดผลกลางปี หรือไม่ก็ได้

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) สอนและตัดสินผลการเรียนรายภาค โดยใน 1 ภาคเรียน จะจัดสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อครบ 1 ปี จะต้องสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะมีการวัดผลกลางภาคหรือไม่ก็ได้

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) สอนและตัดสินผลการเรียน รายภาคโดยใน 1 ภาคเรียน จะจัดสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อครบ 3 ปี จะต้องสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละปีจะมีการวัดผล กลางภาคหรือไม่ก็ได้

2.4 การจัดเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละปี ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องจัดให้ครบตามที่ สพฐ. กำหนด ส่วนระดับ ม.ปลายนั้น สพฐ. กำหนดให้เป็นภาพรวม 3 ปี

2.5 ในการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องสอบผ่านทุกมาตรฐาน การเรียนในแต่ละชั้นปี แต่ไม่จำเป็นต้องผ่านทุกตัวชี้วัด หรือทุกผลการเรียนรู้ สถานศึกษา ต้องกำหนดเกณฑ์การผ่านในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียน

3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนา ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

3.1 ระดับมัธยมศึกษา ให้ตัดสินผลการเรียนผ่านและไม่ผ่าน โดยกำหนดเกณฑ์ การตัดสิน การผ่านแต่ละรายวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป และตัดสินผลการเรียนเป็นตัวเลข 8 ระดับ

กรณีที่ไม่สามารถให้ระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับดังกล่าวให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไขของผลการเรียน ดังนี้

มส หมายถึง ผู้เรียนไม่มีสิทธิเข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจาก ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และไม่ได้รับการผ่อนผัน ให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

ร หมายถึง รอกการตัดสินและยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลระหว่างภาคเรียนปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัย ที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้สถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ได้ระดับผลการเรียน 0 หรือ ร หรือ มส ได้ทำการสอบแก้ตัว

3.2 ระดับประถมศึกษา สถานศึกษาอาจใช้เกณฑ์การประเมินเป็นตัวเลข 8 ระดับ หรือใช้ เกณฑ์อื่นก็ได้ แต่นักเรียนที่จะผ่านต้องมีคะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป นักเรียนต้องมีเวลาเรียนครบ 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะได้รับอนุญาตให้เลื่อนชั้นเรียน นักเรียนที่มีเวลาเรียนไม่ถึง 80% จะไม่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนชั้นเรียน ยกเว้นมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นเรียน และสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นปัญหาในการเรียนชั้นสูงต่อไป

4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน ผู้ประเมินต้องพิจารณาความสามารถของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

5. ให้มีการประเมินความสามารถของผู้เรียน ในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนในแต่ละระดับชั้น

5.1 ประเมินเป็นรายภาครายปี ให้ครบทั้ง 5 ตัวชี้วัด ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สถานศึกษาสามารถกำหนดตัวชี้วัดเพิ่มได้อีก) ควรทำการประเมินบ่อย ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วสรุปผลการประเมินเป็นรายภาค/รายปี จากนั้นให้นำผลการประเมินในภาคปีสุดท้ายของผู้เรียนมาตัดสินผลการประเมินผ่านระดับชั้น (กรณีที่ผลการประเมินภาคสุดท้าย ปีสุดท้ายไม่ผ่านให้ใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาประกอบการพิจารณา)

5.2 ให้ผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ดีเยี่ยม ได้รับการประเมินในระดับ ดีเยี่ยม ไม่น้อยกว่า 3 ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ ดี

2 หมายถึง ดี ได้รับการประเมินในระดับ ดี ขึ้นไปไม่น้อยกว่า 3 ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ ผ่าน

1 หมายถึง ผ่าน ไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับการประเมินในระดับ ไม่ผ่าน

0 หมายถึง ไม่ผ่าน มีบางตัวชี้วัดได้รับการประเมินในระดับ ไม่ผ่าน

6. ให้มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

6.1 ประเมินเป็นรายภาค/รายปี ให้ครบทั้ง 8 ข้อ ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะเพิ่มเติมได้อีก) ควรทำการประเมินบ่อย ๆ เพื่อจะได้แก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนทันที แล้วสรุปผลการประเมินเป็นรายภาค/รายปี จากนั้นให้นำผลการประเมินในภาคปีสุดท้ายของผู้เรียนมาตัดสินผลการประเมินผ่านแต่ละระดับชั้น (กรณีที่ผลการประเมินภาคสุดท้าย ปีสุดท้ายไม่ผ่าน ให้ใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาประกอบการพิจารณา)

6.2 ให้ผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ดีเยี่ยม ได้รับการประเมินในระดับ ดีเยี่ยม ไม่น้อยกว่า 5 ข้อ และไม่มีข้อใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ ดี

2 หมายถึง ดี ได้รับการประเมินในระดับ ดี ขึ้นไป ไม่น้อยกว่า 3 ข้อ และไม่มีข้อใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ ผ่าน

1 หมายถึง ผ่านไม่มีคุณลักษณะใดได้รับการประเมินในระดับ ไม่ผ่าน

0 หมายถึง ไม่ผ่าน มีบางคุณลักษณะได้รับการประเมินในระดับ ไม่ผ่าน

7. ให้มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

7.1 ประเมินรายภาค/รายปีตามที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมิน 2 ระดับ คือ ผ่าน กับ ไม่ผ่าน

7.2 ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยใช้เวลาว่างจากการเรียน ทั้งนี้ ป.1-ป.6 รวม 6 ปี ต้องได้ 60 ชั่วโมง ม.1-ม.3 รวม 3 ปี ต้องได้ 45 ชั่วโมง และ ม.4-ม.6 รวม 3 ปี ต้องได้ 60 ชั่วโมง สถานศึกษาควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกปี นักเรียน ที่มีเวลาร่วมกิจกรรมไม่ครบจะไม่จบหลักสูตร

8. ให้มีการประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนในชั้น ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6

9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการประเมินการเรียนได้ โดยผู้เรียนสามารถขออนุญาตตรวจสอบผลการประเมินในแต่ละรายวิชาว่าตนเองบกพร่องด้านใด

10. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการจัดการศึกษา เช่น การศึกษานอกระบบ การศึกษาด้วยตนเอง การเรียนแบบคละชั้น เป็นต้น

10.1 สถานศึกษาทำการเทียบโอนผลการเรียนให้กับนักเรียนที่ขอย้ายมาศึกษา โดยจะต้องนำผลการเรียนของนักเรียนมาเทียบกับหลักสูตรสถานศึกษาว่าจะเทียบโอนได้กี่วิชาครบตามโครงสร้างของหลักสูตรหรือไม่ สามารถรับย้ายได้หรือไม่ ในการเทียบโอน

นั้น ระดับประถมศึกษา ให้นับจำนวนชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษา ให้นับจำนวนหน่วยกิต (40 ชั่วโมง/ภาคคิดเป็น 1 หน่วยกิต) ดังนี้

10.1.1 ระดับประถมศึกษา ในแต่ละปีการศึกษา ให้ได้วิชาพื้นฐาน 840 ชั่วโมง วิชาเพิ่มเติมไม่เกิน 40 ชั่วโมง และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้หรือมากกว่านี้ จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในแต่ละปีการศึกษา ให้ได้วิชาพื้นฐาน 22 หน่วยกิต (ประมาณ 11 หน่วยกิต/ภาค) วิชาเพิ่มเติม 4-5 หน่วยกิต (ประมาณ 2-2.5 หน่วยกิต/ภาค) และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้หรือมากกว่านี้ จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละภาคเรียน ให้ได้วิชาพื้นฐาน และเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.2 ให้มีการเทียบโอนจำนวนชั่วโมงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

11. สถานศึกษาจัดทำเอกสารประเมินผลการเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

ปพ.1-ปพ.3 ให้ใช้แบบพิมพ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพราะเป็นแบบพิมพ์ควบคุมที่ต้องใช้เหมือนกัน ปพ.1 และ ปพ.2 สถานศึกษาขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดซื้อที่สำนักงานครุสภา (ร้านศึกษารัษฎาพาณิชย์) ส่วน ปพ. 3 สถานศึกษาสามารถขอซื้อได้เอง เอกสารอื่น ๆ สถานศึกษาจัดพิมพ์ตามความเหมาะสม เมื่อนักเรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จบ ป.6) สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสาร ดังนี้

1. ปพ.1 จำนวน 2 ฉบับ มอบให้นักเรียน 1 ฉบับ สถานศึกษาเก็บไว้ 1 ฉบับ
2. ปพ.3 จำนวน 2 ชุด (รายชื่อรายงานผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนรวมกัน นับเป็น 1 ชุด) เก็บไว้ที่สถานศึกษา 1 ชุด รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) 1 ชุด ภายใน 30 วัน นับจากวันอนุมัติการจบหลักสูตร

เมื่อนักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ จบ ม.3 หรือจบการศึกษาชั้นพื้นฐาน จบม.6 สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสาร ดังนี้

1. ปพ.1 จำนวน 2 ฉบับ มอบให้นักเรียน 1 ฉบับ สถานศึกษาเก็บไว้ 1 ฉบับ
2. ปพ.2 จำนวน 1 ฉบับ มอบให้นักเรียน
3. ปพ.3 จำนวน 3 ชุด เก็บไว้ที่สถานศึกษา 1 ชุด รายงาน สพท. 1 ชุด รายงาน สพฐ. 1 ชุด ภายใน 30 วัน นับจากวันอนุมัติการจบหลักสูตร

4. แบบรายงานการออกประกาศนียบัตรเพื่อรายงาน สพท.เมื่อนักเรียนขอย้ายให้จัดทำ ปพ.1 มอบให้กับนักเรียน และควรจัดทำเอกสารประกอบอื่น เช่น แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล แบบรายงานผล การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชาตัวชี้วัดในรายวิชาที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว เวลาเรียนรายวิชาที่กำลังเรียน เพื่อให้โรงเรียนที่รับย้ายทำการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนและเทียบโอนวิชาเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ

ปพ.1 คือ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

ปพ.2 คือ หลักฐานแสดงคุณวุฒิการศึกษา (ใบประกาศนียบัตร)

ปพ.3 คือ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารประเมินอื่น ๆ เช่น

1. เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. เอกสารรายงานผลพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล
3. ใบรับรองผลการศึกษา
4. แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบรายงานผลการพัฒนา การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
6. ระเบียบสะสม
7. สมุดบันทึกผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถแบ่งระดับของการประเมินได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งทางด้าน ความรู้ ทักษะและกระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีการประเมินจะต้องควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การประเมินระดับสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน/รายปีและระดับชั้น รวมทั้งนำผลการประเมินรายระดับชั้น ไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนระดับชั้น

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญตามที่กระทรวงศึกษากำหนด โดยการประเมินในสองระดับแรกนั้น เป็นการดำเนินการของสถานศึกษา ส่วนการประเมินในระดับที่สามและสี่นั้นดำเนินการโดย สพท. และสถาบันทดสอบทางการศึกษาและใช้แบบทดสอบ

ดังนั้น ในการประเมินผลการเรียนรู้ในส่วนที่โรงเรียนดำเนินการนั้น สามารถแบ่งลักษณะของการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลได้ ดังนี้

1. ประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินผลก่อนเรียนและการประเมินผลระหว่างเรียน

2. การประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินผลการเรียน ได้แก่ การประเมินผลหลังเรียนและการประเมินปลายปี/ปลายภาค/ระดับชั้น

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินผลให้แก่สถานศึกษา 4 ภารกิจด้วยกัน คือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยในแต่ละภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินมีแนวทางการดำเนินการ พอสรุปได้ ดังนี้

4.1 การประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

4.1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.1.2 กำหนดจำนวนชั่วโมงเรียน (ระดับประถมศึกษา) หรือหน่วยกิต (ระดับมัธยมศึกษา) ของแต่ละรายวิชา โดยให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร

4.1.3 กำหนดอัตราส่วนการประเมินระหว่างเรียน กับการประเมินผลปลายภาคเรียน หรือปลายปี ควรให้น้ำหนักการประเมินระหว่างเรียนในอัตราส่วนที่มากกว่าการประเมินรายปีรายภาค

4.1.4 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการประเมินการผ่านแต่ละตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.1.5 กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับผลการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระรายปีหรือรายภาคเรียน (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.1.6 เลือกรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.1.7 ประเมินผลระหว่างเรียนและปลายปี ปลายภาคเรียน

4.1.8 กำหนดมาตรฐานการช่อมเสริมตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ในข้อที่ไม่ผ่าน หรือมาตรฐานการช่อมเสริมในกรณีที่ต้องเรียนซ้ำในรายวิชานั้น ๆ

4.1.9 ประเมินสรุปผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านแต่ละระดับชั้น

4.2 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาตัวชี้วัด การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละระดับชั้นของสถานศึกษา

4.2.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละตัวชี้วัด

4.2.3 เลือกรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่วัด

4.2.4 ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลาในระหว่างที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4.2.5 กำหนดมาตรฐานการช่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

4.2.6 ประเมินสรุปผลการผ่านมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียนเป็นรายภาค/รายปี และการผ่านแต่ละระดับชั้น

4.3 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ศึกษาตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ข้อ 18 ตัวชี้วัด จากหลักสูตรสถานศึกษาสามารถเพิ่มจำนวนข้อและจำนวนตัวชี้วัดได้

4.3.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละตัวชี้วัดแล้วนำไปประกอบเกณฑ์การพิจารณาผลการผ่านรายข้อ ทั้ง 8 ข้อ

4.3.3 เลือกรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่วัด รวมทั้งสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3.4 ประเมินการแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลาในระหว่างที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4.3.5 กำหนดมาตรการการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

4.3.6 ประเมินสรุปผลการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายภาค และผ่านแต่ละระดับชั้น

4.4 การประเมินกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

4.4.1 กำหนดจุดประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม

4.4.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เช่น มีเวลาเรียนครบ 80% ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นต้น

4.4.3 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัด

4.4.4 ประเมินผลระหว่างร่วมกิจกรรมและสิ้นสุดกิจกรรม

4.4.5 กำหนดมาตรฐานการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

4.4.6 ประเมินสรุปผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านแต่ละระดับชั้น

การวัดและประเมินผลทางการศึกษา จึงเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะแสวงหาแนวทางให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องรู้ความสามารถของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยอาศัยกระบวนการของการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

เมื่อการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนา เต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลจึงต้องปรับเปลี่ยนไปให้มึลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลตามสภาพจริงด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลผู้เรียน รอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน

การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา จึงต้องอาศัยครูผู้สอนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผลร่วมกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษารวมถึงระเบียบไปใช้ในการวัดผล และประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบสำคัญช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา และครูร่วมกันพัฒนาและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนตามสภาพจริง เน้นทักษะที่เกิดจากผู้เรียนมากกว่าเน้นตัดสินผลการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลายเน้นกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้ถึงจุดหมายปลายทางตามหลักสูตรเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนนำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดที่ควรพัฒนา โดยเชื่อว่าถ้าครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ตัดสินใจวางแผนการดำเนินการวัดประเมินผลทางการศึกษาจะทำให้งานวิชาการด้านผลสัมฤทธิ์

ของผู้เรียนดีขึ้น มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

หน่วยงาน นักการศึกษา ได้ให้ความหมาย แหล่งการเรียนรู้ ไว้อย่างหลากหลาย เช่น แหล่งเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ แหล่งความรู้ เป็นต้น แต่ละคำมีความหมาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า แหล่ง หมายถึง ถิ่นที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิด แห่ง ที่ ดั่งนั้น แหล่งเรียนรู้ จึงอาจหมายถึง ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ หรือความรู้

วิเชียร วงศ์คำจันทร์ (2554, อ้างอิงใน วีระพน ภาณุรักษ์, 2558) แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ วิทยากร ภูมิปัญญาชาวบ้านและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ชาติรี สุภเสถียร (2552) แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในชุมชน ที่มีคุณค่าต่อการศึกษาที่โรงเรียนสามารถนำมาจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ ตามจุดประสงค์ ได้แก่ แหล่งโบราณสถาน แหล่งโบราณวัตถุ สถานที่ทางราชการ บุคคล สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณี

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ตามศักยภาพและโอกาส ตามความสามารถโดยจะเรียนรู้ได้อย่างไม่เป็นทางการ แหล่งการเรียนรู้จึงเป็นที่เรียน ของการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในสังคม

คมกฤษ จันทรขจร (2551) ได้กล่าวถึง แหล่งความรู้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติในวิถีชีวิต ตามสภาพสังคมและชุมชน ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถ จำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ในวิถีชีวิต เป็นแหล่งความรู้ตามสภาพแวดล้อมในการ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ได้แก่ ครอบครัว สถานที่ทำงาน และแหล่งชุมชนที่มีอยู่ตาม ธรรมชาติทางสังคม ได้แก่ ร้านค้า ตลาดห้างสรรพสินค้า สถานบริการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมี แหล่งชุมชนอื่น ที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

2. แหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น ศาสนสถาน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นต้น

3. แหล่งนันทนาการ เช่น สนามเด็กเล่น สนามหรือศูนย์กีฬา สระว่ายน้ำ สวนสาธารณะสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โรงภาพยนตร์ โรงละคร และสถานที่ที่มีการเล่นต่าง ๆ

4. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น วนอุทยาน ป่า ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ต้นไม้ สัตว์ และแมลงต่าง ๆ ฯลฯ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ล้วนเป็นแหล่งให้ความรู้ ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ได้สรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในสังคมรอบตัวเราทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งความรู้ที่ทำให้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง

1. สถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น วัด โบสถ์ วิหาร ตลาด ร้านขายของชำ ลานนวดข้าว ป่า ห้วย หนอง บึง เก็บเห็ด หาปลา เป็นต้น

2. สถานที่หรือสถาบันที่รัฐและประชาชนจัดตั้งขึ้น เช่น อุทยานการศึกษาในวัด และชุมชนอุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์ศิลปะอาชีพ ศูนย์เยาวชนหัตถกรรมชุมชน หอสมุด ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเกี่ยวกับสัตว์ พืช ดิน หิน แร่

3. สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น วิดีทัศน์ ภาพสไลด์ โปรแกรมสำเร็จรูปภาพยนตร์ หุ่นหรือโมเดลจำลอง ของจริง เป็นต้น

4. สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น หนังสือสารานุกรม วารสาร ตำราภาษาพื้นบ้าน ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพถ่าย เป็นต้น

5. บุคลากรผู้ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้นำทางศาสนา เกษตรกร ศิลปิน หมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น สวนพฤกษศาสตร์ ห้องสมุด มุมความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด หอสมุดแห่งชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) หมายถึง สื่อที่อยู่รอบตัวเราที่ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น สื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ (2544) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งเรียนรู้ คือ ถิ่นที่อยู่บริเวณบ่อเกิดแหล่งที่หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ซึ่งตามความหมายนี้ แหล่งเรียนรู้จึงอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต

วิศนี ศิลตระกูล และอมรา ปฐภิญโญบุรณ (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้จึงเป็น โรงเรียนตลอดชีวิต หรือ ห้องเรียนธรรมชาติ ที่มีชีวิต สร้างและเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยไปพร้อมกับการพัฒนากิจกรรม หรือโปรแกรมการเรียนรู้ทั้งตามสาระหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาในระบบ และนอกระบบยังเป็นพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ที่มีทั้งองค์ความรู้และบรรยากาศที่ไม่ต้องจัดอย่างเป็นทางการ แต่ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนในการเข้าถึงและ นำคุณค่าของความรู้มาเอื้อต่อการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ คือ การจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งหรือบรรยากาศที่เสริมการถ่ายทอดความรู้ นอกเหนือจาก การเรียนการสอน ชั้นเรียนที่มีผู้สอน ครู ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในสภาพของ ห้องเรียน และผู้เรียน นักเรียน นักศึกษา แหล่งการเรียนรู้ เป็นเพียงการจัดพื้นที่ส่งเสริมการเรียน การสอน ประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องดนตรี ศิลปะ ห้องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ของห้องเรียน มีน้อยแห่งที่เปิดให้บริการแก่บุคคลภายนอกหรือบริการแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ ยังมีแหล่งการเรียนรู้ตามสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อมในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ตั้งแต่เกิดจนตายที่เอื้อต่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (19 สิงหาคม 2542, หน้า 1-14) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพ สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่าง จากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน หรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

อรพิน เสียงหวาน (2542) ให้ความหมายของคำว่า แหล่งวิชาการในท้องถิ่น หมายถึง บุคคล ซึ่งได้แก่ บุคลากรที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ประกอบอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ เป็นตัวอย่างบุคคลที่ควรได้รับการยกย่อง บุคคลที่บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม บุคคลที่มีความชำนาญ ปรารถน์ชาวบ้าน ฯลฯ และสถานที่ ได้แก่ วัตถุสิ่งของ วัด โรงเรียน ร้านค้า

บ้านเรือน ตลาด กำแพง รั้ว สิ่งปฏิญกุล กองขยะมูลฝอย บ่อน้ำ หนองน้ำ บึง คู แม่น้ำ หน่วยงาน เอกชน สถานที่ราชการ ฯลฯ

สมใจ แซ่โง้ว และวีระพงศ์ มีสถาน (2541) ได้ให้ความหมายของคำว่า แหล่งทรัพยากรชุมชน หมายถึง บุคคล สถานที่ วัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ซึ่งโรงเรียนสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2541) ให้ความหมายของคำว่า แหล่งวิทยาการกร ท้องถิ่น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา เมื่อได้ปฏิสัมพันธ์ด้วยไม่ว่าจะเป็นทางประสาท จมูก ลิ้น กาย และใจแล้วจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความเท่าทัน ความเป็นไปต่าง ๆ และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ช่วยให้ทันโลกทันเหตุการณ์ สามารถดำรงชีวิต อยู่ในโลกของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข

วัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2542) ได้อธิบายว่า แหล่งทรัพยากรในชุมชน เป็นเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นสถานที่สาธารณะ เช่น สำนักงาน ศึกษาศึกษา ศูนย์สื่อของโรงเรียน หน่วยงานของรัฐ หรืออาจเป็นของเอกชน เช่น ชมรม องค์การ ที่ไม่เน้นกำไร สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ สำนักพิมพ์เอกชนต่าง ๆ

ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2541) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง บุคลากร สถานที่ หรือศูนย์รวมความรู้ที่สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้

จากความหมายดังกล่าว แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งมีชีวิตทั้งคนและสัตว์ รวมทั้ง สิ่งไม่มีชีวิต สถานที่ สิ่งของ ต่าง ๆ ที่สามารถให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้ ทุกช่วงวัย

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ อย่างต่อเนื่อง ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันบริหารจัดการ วางแผนพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและสนับสนุนการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างหลากหลาย และมีความสุข

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายในบริบทที่แตกต่างกันไว้หลายประการ ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 69) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำงานร่วมกันโดยการแบ่งหน้าที่ชัดเจน ผู้บริหารไม่เน้นอำนาจมากเกินไป และบริหารงานโดยใช้หลักการแก้ปัญหาาร่วมกัน

สมเดช สีแสง (2547, หน้า 229) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนางาน

วันชัย โกลละสุต (2550, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในองค์กร เพื่อร่วมกันจัดระบบพัฒนางานภายในหน่วยงานให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้น

Keith David (1972) เสนอแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารจะไม่ใช้ระบบอัตโนมัติและไม่ปล่อยตามสบายจนเกินขอบเขต ผู้บริหารแบบมีส่วนร่วมจะให้ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้และร่วมรับผิดชอบกับปฏิบัติงาน ผลที่ตามมา คือ พนักงานเกิดการรับรู้ในเป้าหมายของกลุ่มและเกิดความร่วมมือร่วมใจ มากกว่าเป็นเพียงการร่วมทำกิจกรรม

William (1977) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารจะปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานให้เขาได้รับรู้ปัญหาและร่วมตัดสินใจและให้ผู้ร่วมงาน เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้

Lawler (1992) กล่าวว่า ข้อปฏิบัติของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความพึงพอใจอย่างสูง และสามารถจูงใจได้มากกว่าการบริหารแบบเผด็จการ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ กลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ และเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้ร่วมงานที่อยู่ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การคิด การวางแผน ร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงาน พัฒนาหน่วยงานสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของหน่วยงานสถานศึกษา ดำเนินการอย่างเป็นกัลยาณมิตร ร่วมขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม ตลอดจนหน่วยงานการศึกษาอื่น นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษาเกิดความเข้มแข็ง ส่งผลให้หน่วยงานเกิดความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนายั่งยืน

แนวคิดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

เป็นที่ยอมรับกันในปรัชญาที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน หากได้มีการนำความรู้ ความสามารถของบุคคลเข้ามาทำงานร่วมกันย่อมเกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด นักทฤษฎีทางการบริหารได้พยายามพัฒนาแนวคิด และวิธีการบริหารมาใช้ในการบริหารการศึกษา อาทิ Campbell, Corbally, and Nystrand (1987) ได้พยายามพัฒนาแนวคิดทางการบริหารการศึกษาโดยศึกษาการบริหารการศึกษาเปรียบเทียบกับการบริหารยุควิทยาศาสตร์ของ Talar and Rosen (1989) ซึ่งมีแนวคิดที่เชื่อว่าเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ แรงจูงใจให้มนุษย์ทำงานการศึกษาทางด้านการบริหารเริ่มเป็นที่สนใจของนักบริหาร John (1918) ได้ให้ความสนใจพฤติกรรมในองค์กร โดยการวิเคราะห์งานสังเกตการทำงานของผู้บริหาร วิธีการทำงานที่ประสบความสำเร็จและให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อมา Callahan and Herz (1989) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของคนทั่วไป จากบันทึกของ Campbell พบว่าการใช้ระบบประชาธิปไตย ทั้งด้านการบริหาร การนิเทศการตัดสินใจ และการสอน เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Campbell ยังให้ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ของคนในองค์กรในการทำงานร่วมกันอีกด้วย

การบริหารแบบมีส่วนร่วม วิวัฒนาการมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษย์สัมพันธ์ และการบริหารเชิงพฤติกรรม การบริหารงานในยุคปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษานั้น จะต้อง

หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ และสิ่งหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา คือ การศึกษาหลักแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้กับสภาวะจริงในการบริหารงานของตน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

Argyris (1964) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กรทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีผลทั้งทางใจ การยอมรับการสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อการทำงานขององค์กร

นักทฤษฎีองค์กรมีแนวคิดเรื่องทฤษฎีการจูงใจที่คล้ายคลึงกัน คือ ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน トラบใดที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาความต้องการอยู่ร่ำไป แต่ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะเลิกสนใจมนุษย์ตอบสนองความต้องการแตกต่างกันทางด้านปริมาณ ความต้องการระดับต่ำค่อนข้างมีขอบเขตจำกัด แต่ความต้องการระดับสูงมักจะมีขอบเขตไม่จำกัด

ทฤษฎีการจูงใจของเฮอริเบิร์ก มีความเชื่อว่าปัจจัยที่จะจูงใจให้คนทำงานประกอบด้วย

1. ความสำเร็จในงานที่ทำ
2. การได้รับการยอมรับยกย่องและนับถือ
3. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ

4. ลักษณะของงานที่ทำ
5. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ความเจริญเติบโตส่วนบุคคล

McClelland, et. al. (1960) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคมผลของการศึกษาสรุปได้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นความปรารถนาที่จะกระทำการให้ประสบความสำเร็จ
2. ความต้องการความผูกพัน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข
3. ความต้องการมีอำนาจบารมี ได้แก่ ต้องการควบคุมและรับผิดชอบผู้อื่นในสังคม

Likert (1967, pp. 16-24) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 เผด็จการ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์

ระบบที่ 2 เผด็จการแบบมีศิลป์ การใช้อำนาจด้วยความเมตตา เพื่อให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีความเชื่อมั่น

ระบบที่ 3 การปรึกษาหารือ คือ สร้างความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน

ระบบที่ 4 กลุ่มที่มีส่วนร่วม การทำงานกลุ่มสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

อุทัย บุญประเสริฐ (2560, หน้า 26-31) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามีแนวความคิดพื้นฐาน ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องธรรมชาติมนุษย์ตามแนวคิดของ แมค เกรเกอร์ มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ตามแนวคิดของทฤษฎี X เชื่อว่าหากมนุษย์ขี้เกียจ และขาดความรับผิดชอบต้องใช้วิธีการบังคับ ส่วนทฤษฎี Y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน เกิดจากการมีส่วนร่วม และมีกำลังใจที่ดีในการทำงาน

2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียน เชื่อว่า องค์การมิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการบรรลุเป้าหมายหรือผลผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์การเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้วย

3. ในด้านรูปแบบการตัดสินใจ การตัดสินใจสั่งการในระดับสถานศึกษาควรมีลักษณะร่วมมือกันใช้อำนาจระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนจรรยาบรรณเพื่อสะท้อนสภาพการณ์ปัจจุบัน

4. แบบภาวะผู้นำ ตามทฤษฎีของ Sergiovanni ได้จัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านมนุษย ภาวะผู้นำทางการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม

5. กลยุทธ์การใช้อำนาจในการบริหารโดยทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้

6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร เป็นทักษะการบริหารแบบใหม่ ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์กร

7. การใช้ทรัพยากร สถาบันการศึกษามีอำนาจในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้นทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปแล้ว การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียนรูปแบบของการตัดสินใจร่วมกัน การสร้างแรงจูงใจในการทำงานแบบภาวะผู้นำ ใช้อำนาจอย่างเหมาะสม มีทักษะเฉพาะในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร ตลอดจนความมีอิสระในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเอง

องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Swanaburg, (1996, pp. 391–394) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ดีนั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การไว้วางใจกัน มีความผูกพัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ชัดเจน และมีความรับผิดชอบต่อกัน ตลอดจนเป็นอิสระในการทำงาน

Likert (1967, p. 223) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยผู้บังคับบัญชาต้องรับฟังข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา กระตุ้นเสริมแรงจูงใจในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่ดีเข้าใจง่าย เปิดเผย และเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

Bryman, (1986, p.139) ได้เสนอแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่จะมีผลต่อทัศนคติการปฏิบัติงานและการกระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา คือ สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และมีเป้าหมายร่วมกัน

ดวงแก้ว กอแก้ว (2543, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการดำเนินงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถให้อำนาจในการตัดสินใจ และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร

ดังนั้น จึงสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไป

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ประภาศิริ คุณาคำ, ภมรพรรณ ยูระยาตร์ และฉลาด จันทรสุมภ์ (2559, หน้า 7) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการในการปฏิบัติงาน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการปรึกษาเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ เพื่อค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ภายในโรงเรียน ตลอดจนกำหนดความต้องการ และการลำดับความต้องการของโรงเรียน
2. มีส่วนร่วมเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดกลยุทธ์ และเป้าหมายการดำเนินงาน
3. มีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการทำกิจกรรมดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
4. มีส่วนร่วมปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน
5. มีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา

แนวคิดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

วิโรจน์ สารรัตน์ (2544, หน้า 15-18) กล่าวถึงแนวคิดของ Caldwell และ Spinks ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ดังนี้

1. เป็นกระบวนการกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน การกำหนดนโยบาย การวางแผน การงบประมาณ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผลในเชิงบูรณาการที่แตกต่างจากกระบวนการที่ใช้แต่เดิม ซึ่งมักไม่เป็นระบบ แยกส่วน ก่อให้เกิดความสับสนและไม่มีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการนักเรียนและ ชุมชนที่เหมาะสม มีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจน

3. เน้นหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การเรียนการสอน การบริหารแผนงานที่สอดคล้องกับรูปแบบปกติของแผนงานในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 30) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมว่า การจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการในการส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน คือ

1. เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน และตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน ตัวแทนภาคธุรกิจ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดถึงความรู้สึกถึงความรับผิดชอบ และความเป็นเจ้าของในการจัดการศึกษามากขึ้น

2. มีการสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เข้าถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการประสานการทำงานอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกัน ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

3. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนา

4. จัดให้มีศูนย์เครือข่ายหลากหลายรูปแบบ ทั้งเครือข่ายทางวิชาการ เครือข่ายในการระดมชุมชน เครือข่ายในความร่วมมือการใช้ทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

จากแนวคิดและทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านการคิด การตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การร่วมมือวัด ประเมินผลทางการศึกษา โดยเน้นทักษะกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงสำหรับผู้เรียนมากกว่าเน้นประเมินด้านผลการเรียน เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของสถานศึกษา รวมถึงร่วมกันพัฒนาและบริหารจัดการคุณภาพทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน นำผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพเกิดแก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ขอบข่าย และภารกิจการบริหารของสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม หรือฝ่าย หรืองาน ตลอดจนกำหนด อำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารงบประมาณ
3. งานบริหารงานบุคคล
4. งานบริหารทั่วไป

ดังนั้น สรุปได้ว่า ภารกิจในการบริหารสถานศึกษา ต้องประกอบด้วยงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารและครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจภาระหน้าที่ดังกล่าว และมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวเท่านั้น

ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

หน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบและดูแลโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย เขตอำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง มีแนวทางการบริหาร ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ด้วยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
4. ส่งเสริมการจัดการการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาตามสิทธิอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค
3. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีคุณธรรมสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถในการแข่งขัน
4. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคูณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์

โครงสร้างการบริหารงาน

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
4. กลุ่มบริหารงานบุคคล
5. กลุ่มนิเทศติดตาม ประเมินผล
6. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
7. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มตรวจสอบภายใน
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

กล่าวโดยสรุป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 หมายถึงหน่วยงานการศึกษาต้นสังกัดในการรับผิดชอบ ดูแล โรงเรียนประถม โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดยะลา อยู่ภายใต้อำนาจการกำกับดูแลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้เป็นไปตามหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้
เนตรนภา ภูสำเภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและ การนำไปใช้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปาริชาติ สุนทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ทั้ง 7 ด้านพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รองลงมา คือ ด้านนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้งและผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบทดสอบปลายเปิด พบว่าไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุนการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของครูในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการ แนวทางการแก้ไขเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและรับฟังความคิดเห็นจากครู

สุทธิศรี คำมะโน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า

1. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงที่สุดและรองลงมา คือ ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ

3.1 การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

3.2 ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ

3.3 ขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตและใช้สื่อที่ทันสมัยตามลำดับ

4. แนวทางในการพัฒนาเมืองคัมภีร์ 5 ประการ ได้แก่

4.1 ควรจัดประชุมฝ่ายบริหารในการกำหนดภาระงานที่ชัดเจน

4.2 จัดภาระงานให้ตรงกับความรู้และความสามารถของครู

4.3 คืนครูให้แก่ักเรียน โดยการลดภาระงานอื่นที่ไม่สำคัญออกไป

4.4 จัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอเพื่อที่ครูจะได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ และมีโอกาสได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดหางบประมาณเพื่อที่จะได้นำมาสนับสนุนให้ครูได้จัดทำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ไกรสร สุธงษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า

1. ในภาพรวมการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีสภาพผล

การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมพบว่า การมีส่วนร่วมมี 6 ขั้นตอน คือ การร่วมปรึกษาหารือ การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ การร่วมติดตามตรวจสอบ การร่วมประเมินผลและการร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา ส่วนภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการนั้น ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อผูก ศรีจันทร์อินทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรชา ใจกล้า (2561, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต เมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูเพศชาย มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 สูงกว่าครูเพศหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต เมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี กลุ่ม 1 พบว่า

1. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำ ชุมชนมีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลัก สังคหวัตถุ 4 โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1 ภาพรวม ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการ สถานศึกษาและผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตามหลัก สังคหวัตถุ 4 ภาพรวม ทาค่า (t-test) ปรากฏว่าผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ที่เป็นชาย มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 สูงกว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่เป็นหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้นำชุมชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 รายด้าน มีด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน จึงทดสอบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกเพื่อ อาหารกลางวันแก่นักเรียน ร่วมมือพัฒนางานวิชาการ จัดหางบประมาณซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ชุมชนร่วมส่งเสริมคุณธรรมทุกด้านให้กับนักเรียน และร่วมการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3. การวัดผลประเมินผลการเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนกับโรงเรียน

4. การนิเทศการศึกษา มีกิจกรรมสร้างภาวะความเป็นผู้นำตามระบอบการปกครองตามประชาธิปไตย มีความเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม และการวางตนเองเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.64) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.71) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.76) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.60) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.77) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.76) ด้านการแนะแนว ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.86) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.87) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.90) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.92) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.79) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.70) ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.86) ด้านการนิเทศ

การศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.90) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 1.12) และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.00) อยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันแต่การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (PNI Modified = 0.25) รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (PNI Modified = 0.24) ด้านการนิเทศการศึกษา (PNI Modified = 0.19) และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (PNI Modified = 0.17)

มณีรัตน์ ขอนทอง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ระดับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.71) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.71) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.84) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.70) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.73) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.81) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.60) การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ และตำแหน่ง มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย

พญาลิโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพญาลิโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปริญญภรณ์ เมืองพิล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วัชรภรณ์ คำหล้า ละดา ดอนหงษา และวิทยาลัยพิชญบัณฑิต (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านที่ 7 การแนะแนว ($\bar{X} = 4.20$)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 3 จำแนก วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิชิตา แยมศรี และพัชรา เดชโฮม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สุนิดา ทับทิมใส (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสภาพปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1.1 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือจัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

1.2 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาคือจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.3 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้คือโรงเรียนสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มี 4 แนวทาง ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และ

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามองค์ประกอบงานวิชาการ 8 ด้าน คือ

2.4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.4.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.4.3 การวัดผลและการประเมินผล

2.4.4 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.4.5 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี

2.4.6 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.4.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มี 4 แนวทาง ได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งทั้ง 4 ด้านนำไปขับเคลื่อนองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ 8 ด้านโดยบูรณาการกับหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่

3.4.1 เมตตาคือความรักใคร่ปรารถนาดี

3.4.2 กรุณาคือความสงสารคิดช่วยเหลือให้พ้นทุกข์

3.4.3 มุทิตาคือความยินดีเมื่อผู้อื่นมีสุข

3.4.4 อุเบกขาคือความวางใจเป็นกลาง

สุนันทา จันทรชุกกลิ่น (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

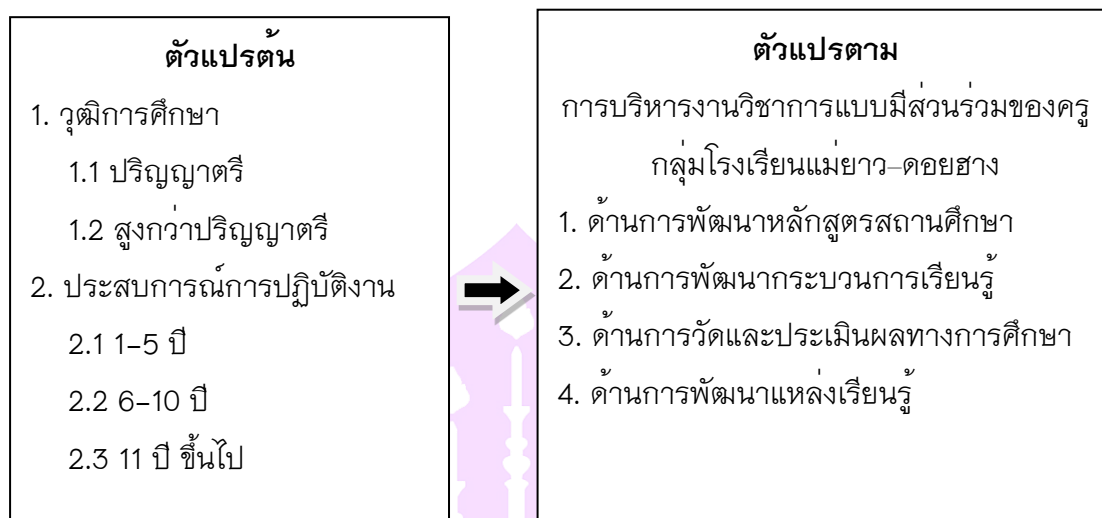
2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร ที่มีเพศและวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้น ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาการมอบหมายงานในแต่ละครั้ง หรือการดำเนินงานใด ๆ ต้องมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาแก้ไข ควรสร้างเครือข่ายทางวิชาการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

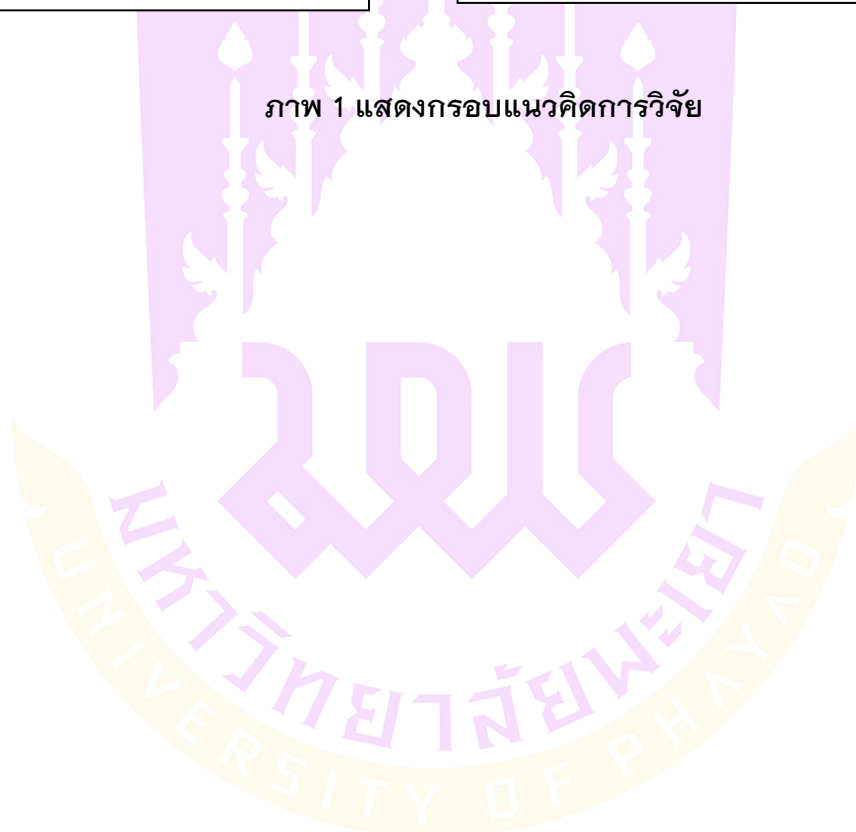
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าหัวใจสำคัญของสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ และหลักสำคัญของการบริหารงานคือการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการตัดสินใจ โดยการเปิดโอกาสให้ครู หรือ มีส่วนร่วม ในการบริหารงานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมร่วมในกระบวนการทำงาน นำไปสู่การบริหารงานภายในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา ได้ตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 รวมทั้งสิ้นจำนวน 155 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 113 คน ตามตารางเครจซี่และมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผลทางการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) แบบ 5 ระดับ ตามแนวคิด Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 อ้างอิงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560) ค่าคะแนนและแปลความหมาย

5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากบทความ ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปเป็นแนวทาง ในการสร้างเครื่องมือวัด

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. กำหนดประเด็นที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสม

5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือวัดที่ตรวจแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 นายสุรินทร์ คำโมนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ยาววิทยา

5.2 นางจีราวรรณ ศรีนิล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

5.3 ผศ.ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่ง อาจารย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

6. นำผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละท่านคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98 แล้วเลือกดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้

ภาษาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามถูกต้องสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถาม ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

7. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

8. นำเครื่องมือวัดที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากโรงเรียนในกลุ่มอื่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) โดยแบบสอบถามทั้งหมดนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.893

9. ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r) (Discrimination index) โดยการจำแนกความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง จำนวน 11 โรงเรียน เพื่อตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามการวิจัยให้ครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 113 ชุด และกำหนดการตอบแบบสอบถามภายใน 30 วัน

4. ผู้วิจัยรับการตอบกลับแบบสอบถามจากครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มแม่ยาว-ดอยฮาง โดยกำหนดการนัดรับแบบสอบถาม 1 ครั้ง หลังเสร็จสิ้น ได้แบบสอบถามกลับมาร้อยละ 100

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บข้อมูลไว้ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติด้วยการแจกแจงความถี่แสดงผล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินค่า (Rating Scale)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ใช้การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Checklist) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้การวิเคราะห์คำนวณ ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู กลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert การ วิเคราะห์คำนวณ โดยค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยายการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว- ดอยฮางโดยกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ค่าคะแนนและแปลความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการฯ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการฯ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้หาค่าของเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{s_T^2} \right]$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

s_i คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

k คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_T คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

1.3 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สูตร t-test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ $df = n_1 + n_2 - 2$

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม คือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ

n แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในกลุ่มโรงเรียนแมยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย

3.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\bar{x} = \sum \frac{x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ร้อยละ

$\sum x$ แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ

n แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน คะแนนแต่ละคน
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3.3 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สูตร t-test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$\text{เมื่อ } df = n_1 + n_2 - 2$$

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากพบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน ค่าแจกแจงของ F (f-distribution)
	MS_B	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

$$LSD = t_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{MSE \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	MSE	แทน ค่าความแปรปรวนจาก One Way ANOVA
	n_i	แทน จำนวนข้อมูลกลุ่มที่ 1
	n_j	แทน จำนวนข้อมูลกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแมยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแมยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแมยาว - ดอยฮาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	62	54.87
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	51	45.13
รวม	113	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
2.1 ตั้งแต่ 1-5 ปี	19	16.82
2.2 6-10 ปี	45	39.82
2.3 11 ปีขึ้นไป	49	43.36
รวม	113	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 54.87 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 45.13

จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 43.36 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 39.82 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.82 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครู กลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในภาพรวม

ด้าน	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.29	0.66	มาก	4
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.54	0.59	มากที่สุด	1
3	ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา	4.42	0.59	มาก	2
4	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.38	0.60	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.42	0.61	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.59) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.59) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.66) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนด้านการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	4.24	0.62	มาก	5
2	ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.22	0.66	มาก	7
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.35	0.72	มาก	3
4	ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.37	0.66	มาก	1
5	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.23	0.63	มาก	6
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.68	มาก	4
7	ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ	4.35	0.62	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.29	0.66	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.66) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.66) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.62) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.66) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรูตามรายวิชา	4.54	0.61	มากที่สุด	8
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน เตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.58	0.55	มากที่สุด	4
3	ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.70	0.52	มากที่สุด	1
4	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำตารางสอนของโรงเรียน	4.43	0.67	มาก	10
5	ครูมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรูครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนและตามบริบทของสถานศึกษา	4.30	0.67	มาก	11
6	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	4.44	0.61	มาก	9
7	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	4.55	0.57	มากที่สุด	7
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน และหนังสือเรียน	4.58	0.58	มากที่สุด	6
9	ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	4.64	0.50	มากที่สุด	2
10	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะกระบวนการอย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน	4.59	0.53	มากที่สุด	3

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
11	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริม จัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามความถนัดของช่วงวัย	4.58	0.56	มากที่สุด	5
รวมเฉลี่ย		4.54	0.59	มากที่สุด	

จากตาราง 5 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนแมยาว-ดอยฮางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแมยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.59) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.52) ซึ่งมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.50) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะกระบวนการอย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนและตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.67) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่มยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลทาง

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือพัฒนา ตัดสินผลการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการวัด และประเมินผลจากความสามารถของผู้เรียน	4.27	0.58	มาก	9
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินผลการเรียน โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ	4.44	0.60	มาก	4
3	ครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ เลือกเครื่องมือวัดผล ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย	4.49	0.60	มาก	1
4	ครูมีส่วนร่วมบริหารจัดการการวัด ประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.42	0.62	มาก	7
5	ครูมีส่วนร่วมวางแผนสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลทางการศึกษา	4.42	0.59	มาก	6
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละบุคคล	4.44	0.53	มาก	3
7	ครูมีส่วนร่วมในการวัด ประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ	4.42	0.56	มาก	5
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.47	0.57	มาก	2
9	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาด้านสังกัด	4.38	0.63	มาก	8
รวมเฉลี่ย		4.42	0.59	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการวัด และประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.59) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ เลือกรูปแบบวัดผล ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.57) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.53) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือพัฒนา ตัดสินผลการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลจากความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ข้อ	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.21	0.63	มาก	9
2	ครูมีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.26	0.56	มาก	8
3	ครูมีส่วนร่วมวางแผน หาแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สนใจตามความถนัดของตนเอง	4.42	0.56	มาก	5
4	ครูมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง	4.29	0.65	มาก	7

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	(n = 113)			
		(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
5	ครูมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนให้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสามารถ	4.39	0.59	มาก	6
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม	4.44	0.63	มาก	3
7	ครูมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน	4.43	0.60	มาก	4
8	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน จากแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์	4.47	0.58	มาก	2
9	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.53	0.54	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.38	0.60	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.54) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน จากแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.63) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

การเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ใช้การเปรียบเทียบ (t-test) จำแนกประสบการณ์การปฏิบัติงาน ใช้การเปรียบเทียบ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา (n = 113)

การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง	ปริญญาตรี (n = 62)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 51)		t	Sig
	(\bar{X})	(S.D.)	(\bar{X})	(S.D.)		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.26	0.47	4.33	0.48	-0.74	0.45
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.49	0.33	4.59	0.38	-1.51	0.13
ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา	4.51	0.37	4.30	0.40	2.85*	0.00
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.42	0.38	4.32	0.40	1.31	0.19
รวม	4.43	0.30	4.40	0.33	0.54	0.58

จากตาราง 8 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียน
แม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน (n = 113)

การบริหารวิชาการแบบ มีส่วนร่วมของครู	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F	P-value
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	15.422	3	503.474	228.136*	0.000
	ภายในกลุ่ม	24.233	110	0.220		
	รวม	150.656	113			
ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	150.850	3	503.283	397.51*	0.000
	ภายในกลุ่ม	13.938	110	0.127		
	รวม	150.787	113			
ด้านการวัดและประเมินผล ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	150.514	3	503.505	331.83*	0.000
	ภายในกลุ่ม	16.696	110	0.152		
	รวม	150.210	113			
ด้านการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	150.886	3	503.962	338.73*	0.000
	ภายในกลุ่ม	16.371	110	0.149		
	รวม	150.258	113			
ผลรวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	150.089	3	503.030	514.16*	0.000
	ภายในกลุ่ม	10.767	110	0.098		
	รวม	150.856	113			

หมายเหตุ: * p-value น้อยกว่า 0.05

จากตาราง 9 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏตามตาราง 10 11 12 13

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-
ดอยฮาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.06	0.63
6-10 ปี	0.06		0.18
11 ปีขึ้นไป	0.63	0.18	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-
ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-
ดอยฮาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.43	0.92
6-10 ปี	0.43		0.08
11 ปีขึ้นไป	0.92	0.08	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-
ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ด้านการวัดและประเมินผล	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
ทางการศึกษา			
1-5 ปี		0.32	0.00*
6-10 ปี	0.32		0.10
11 ปีขึ้นไป	0.00*	0.10	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1 5 ปี		0.05*	0.03*
6-10 ปี	0.05*		0.98
11 ปีขึ้นไป	0.03*	0.98	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี และผู้ที่ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 113 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลปรากฏตามรายละเอียด ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่แต่ละด้านสรุปผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะกระบวนการอย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนและตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ เลือกรูปแบบวัดผล ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือพัฒนา ตัดสินผลการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลจากความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน จากแหล่งเรียนรู้ที่มี

ประโยชน์ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอก สถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน สรุปผล ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮางที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี และผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮางที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี และผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี และผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่สำคัญ และสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาย-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะว่าครูในโรงเรียนทราบว่า การบริหารวิชาการคืองานที่สำคัญที่สุดต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการบริหารโรงเรียนถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานอื่น ๆ ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นงานรองที่ช่วยสนับสนุนให้การบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ อีกทั้งการบริหารวิชาการเป็นเสมือนตัวบ่งชี้ที่บอกถึงมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาการที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพผลตามที่ต้องการ นั่นคือ การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ การบริหารวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ และความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับเนตรนภา ภูสำเภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มทำจิ้นก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และครูมีส่วนร่วมวางแผนด้านการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรษร สุธงษา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะกระบวนการอย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน ครูมีส่วนร่วมวางแผน เตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริม จัดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามความถนัดของช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับ อัครวิรินทร์ แก่นจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการวัด และประเมินผลทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจเลือกเครื่องมือวัดผล ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล ครูมีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินผลการเรียนโดยเน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ และครูมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัด 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีความสุข ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม ครูมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้อีกต่อไป

ความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน และครูมีส่วนร่วมวางแผน หาแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สนใจตามความถนัดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชิตา แยมศรี และพัชรา เดชโฮม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบางขุนเทียน ศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮางไม่ว่าจะมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการ เมื่อตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการแล้วจึงทำให้ครูในโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง ที่ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในวุฒิการศึกษา จึงไม่มีความแตกต่างกันกับความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับเนตรนภา ภูสำเภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มท่าจันทน์กั้วหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มท่าจันทน์กั้วหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับช่อพกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์

ที่แตกต่างกันในการทำงาน ครูที่ทำงานมานานจะมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า เพราะมีการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงมีมุมมองหรือความคิดเห็นที่แตกต่าง จนนำไปสู่การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลร่วมกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย จะมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม จึงมีความเข้าใจ และมีแนวทางปฏิบัติมาเป็นอย่างดี เมื่อมีเหตุการณ์หรือมีปัญหาให้แก้ไขหรือได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติงานก็สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีเช่นกัน เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ ขอนทอง (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งหมด 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ คำหล้า (2564) และละดา ดอนหงษา (2562) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 จำแนกประสบการณ์ พบว่า รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และครูควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนและตามบริบทของสถานศึกษา และครูควรมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำตารางสอนของโรงเรียน
3. ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือพัฒนา ตัดสินผลการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลจากความสามารถของผู้เรียน และครูควรมีส่วนร่วมวางแผน

จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ตรงตามตัวชี้วัด และวัตถุประสงค์ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ครูควรมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา และครูควรมีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของครูกับความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2. ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

3. ควรศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขต ปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2559). **การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไกรสร สุธะหล้า. (2561). **แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5(1), 195–206.**
- คมกฤษ จันทร์ขจร. (2551). **การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2), 127–136.**
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์. (2561). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**
- ช่อรัตร์ดา เกสทอง. (2551). **การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.**

- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ. (2544). แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต. **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน**, 4(5), 19-23.
- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. (2541). ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างไร. **วารสารปฏิรูปการศึกษา**, 1(5), 8-15.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2555). **การบริหารงานวิชาการปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ณัฐนันท์ เล็กมาก. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. **วารสารรอยแก่นสาร**, 6(3), 57-69.
- ณัฐพงศ์ จันทนะศิริ และบุญฤทธิ์บุญมา. (2559). **กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาในหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชัฐ**. กรุงเทพฯ: โครงการสานพลังพระราชัฐ.
- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานความผูกพันในองค์กรและเจตคติต่อองค์กร: กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางกะปิ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ตรีสุข เทียนทอง. (2565). **12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ**. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565, จาก <https://moe360.blog/2021/03/29/29-3-2564/>
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). **แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติรี สุกเสถียร. (2552). **การจัดระบบและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการศึกษาของ โรงเรียนบ้านแหมเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี,

อุบลราชธานี.

เนตรนภา ภูลำเภา. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มท่าจีน
ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. **วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**, 5(1), 22-31.

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ์, (2544). แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสร้างเพื่อเด็กมิได้สร้างเพื่อใคร.

วารสารวิชาการ, 4(12), 26-37.

บรรชา ใจกล้า. (2561). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสห
วิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา**

เขต 27. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565, จาก

<http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/1892.ru>

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประภาศิริ คุณาคำ, ภมรพรรณ ยูระยาตร์ และฉลาด จันทรสุมบัติ. (2559). รูปแบบการ
บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 24. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 10(2),
58-70.

ประยูร เจริญสุข. (2553). **การพัฒนาตัวบ่งชี้งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.**

วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ปริญญาภรณ์ เมืองพิล. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร**, 18(83), 17-24.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ:

เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พัลลิเกชั่น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพ.

ปาริชาติ สุนทร. (2560). **การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

เปรมปวีร์ รักความซื่อ. (2561). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคห
วัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1. **วารสาร**

ครุศาสตร์ปริทรรศน์, 5(3), 210-220.

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2545). **กระบวนการค้นคว้าใหม่แห่งการศึกษาในทศวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: การศึกษา.

มณีรัตน์ ขอนทอง. (2565). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย
พญาภิไธย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. **วารสารการบริหาร
บริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**, 8(2), 2-14.

มณีรัตน์ อภิวัดนวรรณ. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**. 116(40 ก). หน้า 14.

รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). **ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

รุ่ง ลอยเลิศ. (2542). **การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา: ผู้บริหาร
(การศึกษา) มืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชัน.

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ละดา ดอนหงษา. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อ
ส่งเสริมสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาระดับ
วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 16(75), 169-177.

วัชรภรณ์ คำหล้า. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. **วารสารมหาจุฬาลง
นาครทรรณ**, 8(2), 105-117.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**.
กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์เลิฟเพรส.

- วันชัย โกลละสุต. (2550). **การบริหารงาน**. สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2562, จาก <http://Subweb2.dpt.go.th/dpt/kmceter/index.php?option=com>
- วิศิศา แยมศรี และพัชรา เดชโฮม. (2564). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**, 15(1), 5-14.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). **โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิคณี ศิลตระกูล และอมรา ปฐภิญโญบูรณ์. (2544). **แนวทางการบริหารและการจัดการ : การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย : ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วีระพน ภาณุรักษ์. (2558). **การพัฒนารูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริกุล นามศิริ. (2552). **การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สังต์ อุทรานันท์. (2560). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: วังเดียนการพิมพ์.
- สมใจ แซ่โจ้ว และวีระพงศ์ มีสถาน. (2541). **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยลื้อ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมเดช สีแสง. (2547). **คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ**. ชัยนาท: โรงพิมพ์ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมยศ นาวิกการ. (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สัมมา รณินธ์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนากุณาการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและ**

- ศึกษานิเทศก์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (2565). **แผนปฏิบัติการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565.** สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2565,
จาก <https://chiangrai1.go.th>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (19
สิงหาคม 2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** 116(74ก). หน้า 1-14.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา. (2560). **คู่มือการคัดเลือกโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
และมีความยากลำบากในการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2560.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- สุคนธา ดิษฐสุนนท์. (2558). **สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุทธิศรี คำมะโน. (2560). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่
ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์,
กรุงเทพฯ.
- สุนันทา จันทร์ชุกกลิ่น. (2565). **การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่
พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการ
วิจัยการบริหารการพัฒนา, 12(1), 17-82.**
- สุพนิดา ทับทิมใส. (2564). **การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วารสารสิทธิ
ปริทรรศน์, 22(2), 116-126.**
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). **19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.**
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- หนูแปง ปะกิระคะ. (2559). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18.** งานนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- องค์การ อินทร์มพรรษ์. (2539). **การบริหารงานวิชาการ: การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชวนทิพย์.
- อรพิน เลียงหวาน. (2545). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านค่างามสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2560). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Argyris, C. (1964). **Integrating the Individual and the Organization**. New York: John Wiley & Sons.
- Bryman, A. (1986). **Leadership and Organization**. London: Routledge & Kegan Paul.
- Callahan, T. and Herz, J. (1989). Flavor and texture improved canned animal flesh and process. **U.S. Patent**, 3310, 413.
- Campbell, R. F., Corbally, J. E., and Nystrand, R. O. (1978). **Introduction to Education Administration** (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2008). **Educational Administration: Theory Research, and Practice**. New York: McGraw-Hill.
- John, F. B. (1918). **The Curriculum**. Boston: Mifflin.
- Keith, D. (1972). **Human behavior of work-man relations and organization behavior**. New York: McGraw-Hell.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lawler, E. (1992). **The Ultimate Advantage: Creating a High Involvement Organization**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Likert, R. (1967). **The human organization: Its marketing and value**. New York:

McGraw–Hill.

McClelland, D. C., et. al. (1960). **The Achievement Motive**. New York: Appleton– Century Croffs.

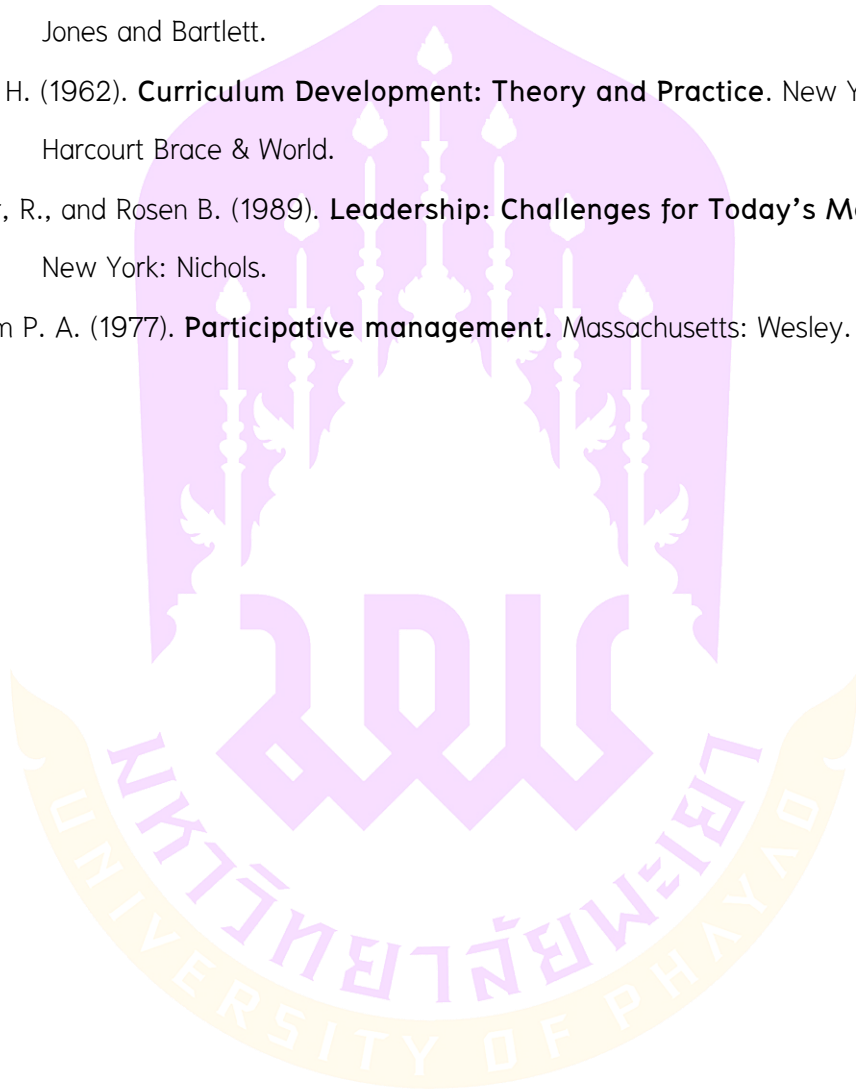
Saylor, J. G., Alexander, W. M., and Lewis, A. J. (1981). **Curriculum. Planning for Better Teaching and Learning**. New York: Rinehart and Winston.

Swansburg, R. (1996). **Management and Leadership for Nurse Management**. Boston: Jones and Bartlett.

Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt Brace & World.

Taylor, R., and Rosen B. (1989). **Leadership: Challenges for Today’s Manager**. New York: Nichols.

William P. A. (1977). **Participative management**. Massachusetts: Wesley.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนบ้านผาเสริฐ	6	4
2. โรงเรียนบ้านโป่งนาคำ	8	6
3. โรงเรียนบ้านดอยฮ้าง	7	5
4. โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน	13	9
5. โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว	8	6
6. โรงเรียนบ้านรวมมิตร	18	12
7. โรงเรียนผาขวางวิทยา	28	20
8. โรงเรียนแม่ยาววิทยา	26	22
9. โรงเรียนบ้านทุ่งหลวง	14	10
10. โรงเรียนบ้านห้วยชม	14	11
11. โรงเรียนบ้านห้วยแม่ซ้าย	13	8
รวม	155	113

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
2. นางจีราวรรณ ศรีนิล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. นายสุรินทร์ คำโมนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ยาววิทยา

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว - ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง
4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีการเปิดเผยต่อสาธารณชนแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยสรุปผลออกมาในภาพรวม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

นางสาวศิริราณี ราชล่ำ

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมฯ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมฯ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมฯ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น 5 หมายถึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนด้านการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา					
2	ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4	ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
5	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
7	ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ					
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชา					
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน เตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3	ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน					
4	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำตารางสอนของโรงเรียน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ครูมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้ ครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียน และตามบริบทของสถานศึกษา					
6	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม การสอนซ่อมเสริม					
7	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำเอกสารประกอบการเรียน การสอน					
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน และหนังสือเรียน					
9	ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ					
10	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะกระบวนการอย่างเหมาะสม ตามความต้องการของผู้เรียน					
11	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริม จัดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามความถนัดของช่วงวัย					
3. ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา						
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือพัฒนา ตัดสินผลการเรียน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ตามสภาพจริง เพื่อพัฒนา การวัดและประเมินผลจากความสามารรถของผู้เรียน					
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินผลการเรียนโดยเน้นทักษะ การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ					
3	ครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ เลือกเครื่องมือวัดผล ประเมินผล ด้วยวิธีที่หลากหลาย					
4	ครูมีส่วนร่วมบริหารจัดการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
5	ครูมีส่วนร่วมวางแผนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ทางการศึกษา					
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผล ให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสม กับผู้เรียนแต่ละบุคคล					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	ครูมีส่วนร่วมในการวัด ประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ					
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา					
9	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้านสังกัด					
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา					
2	ครูมีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
3	ครูมีส่วนร่วมวางแผน หาแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สนใจตามความถนัดของตนเอง					
4	ครูมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง					
5	ครูมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนให้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสามารถ					
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม					
7	ครูมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ออกต่อความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน					
8	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์					
9	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นหา เรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อย่างมีความสุข					

ภาคผนวก ง การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษารับทราบวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาความเกี่ยวข้องตรง โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่อาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
4. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับคำนิยามศัพท์การวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนน IOC

1. ให้ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์การวิจัยที่ต้องการศึกษา
2. ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์การวิจัยที่ต้องการศึกษา
3. ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์การวิจัยที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

นางสาวศิริราณี ราชล่ำ

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับสภาพจริงของท่าน

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียน
แม่ยาว-ดอยฮาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4	ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	ครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
1	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน เตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
		1	2	3			
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
4	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำตารางสอน ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	ครูมีส่วนร่วมจัดอัตรากำลังครูเขาสอนตาม สาระการเรียนรู้ครบชั้นเรียนอย่างเหมาะสม ต่อความต้องการของผู้เรียนและตามบริบท ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัด กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำเอกสาร ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการจัดซื้อ อุปกรณ์การเรียนและหนังสือเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
9	ครูมีส่วนร่วมปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
10	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริมทักษะ กระบวนการอย่างเหมาะสมตามความ ต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
11	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ส่งเสริม จัดการเรียนรู้ ตามเป้าหมายของผู้เรียนอย่างเหมาะสมตาม ความถนัดของช่วงวัย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา							
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำเครื่องมือ พัฒนา ตัดสินผลการเรียน ก่อนเรียน ระหว่าง เรียนและหลังเรียน ตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลจาก ความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินผลการเรียน โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ เลือกเครื่องมือ วัดผลประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
		1	2	3			
3. ดานการวัดและประเมินผลทางการศึกษา							
4	ครูมีส่วนร่วมบริหารจัดการวัด ประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	ครูมีส่วนร่วมวางแผนสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลทางการศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน พัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสมกับ ผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	ครูมีส่วนร่วมในการวัด ประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
8	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
9	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด	+1	0	+1	+2	0.6	ใช้ได้
4. ดานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้							
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา ที่มีความหลากหลายเหมาะสม กับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีส่วนร่วมวางแผน หาแนวทางในการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สนใจ ตามความถนัดของตนเอง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
		1	2	3			
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้							
4	ครูมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	ครูมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนให้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสามารถ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีส่วนร่วมวางแผน จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	ครูมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน	+1	0	+1	+2	0.6	ใช้ได้
8	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
9	ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ จัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ค่า IOC เฉลี่ยแบบสอบถาม					0.98		ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ศิริณี ราชลำ
วัน เดือน ปี เกิด	30 ธันวาคม 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, จังหวัดลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	61 หมู่ 8 ตำบลยางฮ่อม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ศิริณี ราชลำ. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูกลุ่มโรงเรียนแม่ยาว-ดอยฮ่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 616-627). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

